

WENDEL

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Germaanse naam, waarvoor verschillende herleidingen worden gegeven:

- 1] Afgeleid van de volksstam Vandalen of Wandalen: dus 'Vandaal'.
De Vandalen werden tijdens de volksverhuizingen symbool voor vernielzucht vanwege hun geveerde strooptochten.
- 2] Afgeleid van 'wandelen', 'zwerven': dus 'zwerper' (zonder de ongunstige bijbetekenis die dat woord in onze taal soms heeft).

*

Wendelin (ook Wendel) van Trier, Duitsland; herder, kluizenaar & abt; † ca 617; feest 20 oktober.

Zijn levensverhaal berust puur op legende.

Volgens zeggen was Wendelin een Schotse of Ierse prins. Uit liefde voor Christus gaf hij al zijn bezittingen, zijn grondgebied en zijn recht op troonopvolging op en trok als straatarme pelgrim naar Rome. Daar ontving hij de zegen van de paus. Hij bracht een bezoek aan de graven van de apostelen en begaf zich naar het noorden. In de omgeving van Trier bouwde hij zich een hutje ('kluis' of 'cel') en leefde er het teruggetrokken leven van een kluizenaar. Om aan eten te komen ging hij uit bedelen. Maar toen een edelman daar een aanmerking op maakte, besloot hij zich te verhuren als varkenshoeder. Later werden hem ook de schapen en runderen toevertrouwd.

Uit deze periode van zijn leven is een lieflijke legende overgeleverd, die zich overigens afspeelt aan de Main:

Sint Wendelinus zit aan de rand van een veld met de herdersstaf tussen zijn knieën en kijkt in alle rust van de hoogte naar beneden waar de Main stroomt. Hij ziet hoe vloten op het water drijven en vogels door de lucht vliegen. Land en hemel omgeven hem als een mantel; de zon glanst eraan als een gouden knoop. Als een os in de kudde loeit, kijkt hij even op naar het dier.

Vanuit Bamberg komt een vorstelijke stoet over de weg aangereden met ridders en elegante edelvrouwen. De bisschop trekt de teugels aan van zijn ros en verheft zich in zijn stijgbeugels: "Broeder Wendelinus, kom mee. In mijn huis is plaats genoeg. Je bent al veel te lang ossenherder geweest. Het wordt tijd dat je zielenherder wordt in mijn goede bisdom. Morgen kun je al je eerste mis opdragen."

Wendelinus staat op en neemt zijn gedeukte hoed af: "Dat is veel te veel eer voor een eenvoudig man als ik, genadige Heer. Ik dank u hartelijk, maar met uw welnemen, neemt u mij niet kwalijk dat ik deze uitnodiging niet aanneem. Ik blijf liever bij mijn ossen."

Nu vertrekt het gezicht van de bisschop in toorn: "Is koeien hoeden soms belangrijker dan de genade van het priesterschap?" Sint Wendelinus glimlacht fijntjes en zegt: "In alle eerlijkheid, Heer, het zou werkelijk jammer wezen. Ik kan nu eenmaal niet huichelen en me anders voordoen dan ik ben. Ik hoor op weidegrond, bij koeien en boeren. Hier bij mijn ossen voel ik God dichterbij dan in uw schitterende gebouwen. Ik bid u, heer bisschop, laat mij toch hier rustig in mijn stilte. Dat is de wil van God... en van mijn ossen."

De stoet gaat voort. Vonken springen vanaf de weg in het rond. En Sint Wendelinus is weer opgenomen temidden van de zon, de wolken en de ruisende velden.

Als boeren uit de buurt met hun zieke beesten bij hem kwamen, wist hij altijd raad. Hij stond dan ook tijdens zijn leven bekend als een heilige. Later is hij abt van klooster Tholey. Het is niet duidelijk of Tholey ontstond uit zijn kluizenarij, of dat hij zijn kluizenarij verliet om in Tholey abt te worden. Dit alles speelde zich af in de tijd dat Sint Magnericus bisschop van Trier was. Zoals van vele andere heiligen wordt verteld, werd hij begraven op de plaats waar de ossen die de kar met zijn lijk trokken, bleven stilstaan: die plaats heette op dat moment Saarpalms; sindsdien noemde men het daar Sankt Wendel. Zo heet het tot op de huidige dag.

Sankt Wendel werd een belangrijk pelgrimsoord, mede door de legenden die hem populair maakten. Vooral in het gebied van Saar, Moezel en Rijn is zijn verering enorm populair; in talloze Duitse kerken treft men beelden aan van Sint Wendelin. In sommige Duitse streken wordt hij tot de Veertien Noodhulpers gerekend (zie 28 juni). Van hieruit verspreidde zich zijn verering tot in Amerika en Afrika toe.

Hij is patroon van de boeren; zijn hulp wordt ingeroepen voor veld en vee.

Hij wordt afgebeeld als herder, met herdersstaf en tas, omringd door lammeren, runderen en varkens. Soms zit hij in zijn kluizenaarshut.

In vroeger tijden was in Breda een kerk aan hem gewijd.